

Niet-technische samenvatting 20173906

1 Algemene gegevens

1.1 Titel van het project	Borging van kwaliteit van dierexperimenteel onderzoek.
1.2 Looptijd van het project	5 jaar
1.3 Trefwoorden (maximaal 5)	Kwaliteitsbewaking, oefenen handelingen, weefsels verzamelen, onderwijs

2 Categorie van het project

2.1 In welke categorie valt het project.	☐ Fundamenteel onderzoek
	☒ Translationeel of toegepast onderzoek
	☐ Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
<i>U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.</i>	☐ Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid
	☐ Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
	☒ Hoger onderwijs of opleiding
	☐ Forensisch onderzoek
	☐ Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)	<p>Het hoofddoel van deze aanvraag de kwaliteit van het dierexperimenteel onderzoek borgen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de volgende subdoelen:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Borging van vaardigheden van personeel t.b.v. dierexperimenten2. Verzamelen van weefsels t.b.v. kwaliteitsborging van <i>in vitro</i> en chemisch-analytische technieken3. Aantonen van geschiktheid van nieuwe technieken t.b.v. dierexperimenten
---	---

3.2 Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?	<p>Ons instituut draagt met haar onderzoek bij aan het verantwoord beperken van gezondheidsrisico's voor mens, dier en milieu en draagt bij in de ontwikkeling van nieuwe therapieën en vaccins.</p> <p>Dit project draagt bij aan alle onderzoeken die uitgevoerd worden binnen ons instituut. Enerzijds zullen medewerkers door de juiste training de handelingen aan dieren op de juiste manier kunnen uitvoeren. Anderzijds zal het verzamelen van weefsels en de hiermee gepaard gaande training bijdragen aan betrouwbare onderzoeksresultaten. Door het uittesten van nieuwe apparatuur en technieken zal er verfijning op dit vlak zijn.</p>
3.3 Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?	<p>Maximaal gevraagde dieren voor een periode van 5 jaar:</p> <p>7600 muizen 4100 ratten 600 (zebra)vissen 90 konijnen 60 fretten 60 cavia's 60 hamsters 60 honden* 60 geiten* 60 varkens* 60 minipigs* 60 kippen*</p> <p>* honden, geiten, varkens, minipigs, kippen zullen nooit aangekocht worden voor het verkrijgen van weefsels, celsuspensies of excreta, noch voor het aanleren van biotechnische handelingen of verzorgingstaken. Er bestaat wel de mogelijkheid om na afloop van een niet lethaal experiment waarbij maximaal matig ongerief is opgetreden deze dieren in te zetten voor deze doeleinden.</p>
3.4 Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?	<p>Het overgrote deel van de dieren zal maximaal een licht ongerief ondergaan. Dit is het gevolg van de te oefenen handelingen en het euthanaseren om organen te verzamelen. Een klein gedeelte zal matig ongerief ondergaan. Deze dieren worden gebruikt om (nieuwe) operaties/technieken te trainen. Voor het verzamelen van weefsels is het ongerief altijd terminaal.</p>
3.5 Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?	<p>Licht ongerief: Muizen 80%, Ratten 70%</p> <p>Matig ongerief: Muizen 5%, Ratten 5%</p> <p>Terminaal: Muizen 15%, Ratten 25%</p> <p>60 cavia's, 60 fretten, 90 konijnen, 60 hamsters tot matig ongerief. Vis: sporadisch; terminaal ongerief.</p> <p>Honden, geiten, kippen, varkens en minipigs alleen als ze beschikbaar zijn na afloop van een ander experiment met inachtneming van de overwegingen als beschreven in de projectaanvraag: tot matig ongerief.</p>
3.6 Wat is de bestemming van de dieren na afloop?	<p>De dieren worden geëuthanaseerd.</p>

4 Drie V's

4.1 Vervanging Geef aan waarom het	<p>Volgens de wet is bevoegdheid en bekwaamheid van personeel een randvoorwaarde om met proefdieren te mogen werken. Om de gewenste vaardigheid te verkrijgen en bekwaamheid te toetsen is het essentieel om</p>
--	--

gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.

ook levende dieren te gebruiken. Waar mogelijk worden dieren gebruikt die reeds in de faciliteit aanwezig zijn, maar niet meer voor andere doeleinden gebruikt kunnen worden. Dit geldt ook voor de dieren van waaruit weefsel nodig zijn.

We willen nieuwe technieken toepasbaar maken voor ons onderzoek, zeker in die gevallen waar het ongerief beperkt wordt, er meer informatie uit hetzelfde dier verkregen kan worden of als het proefdieren kan besparen in (toekomstige) experimenten. Hiervoor zullen deze technieken en apparatuur eerst getest moeten worden.

4.2 **Vermindering**

Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.

Voor iedere medewerker is er een persoonlijk, op maat gemaakt opleidingsplan. Waar mogelijk worden de handelingen gecombineerd. Hierbij geldt wel de voorwaarde dat het cumulatieve ongerief voor het individuele dier maximaal matig mag zijn.

Dieren die gebruikt worden om (controle) weefsels te verzamelen worden zo optimaal mogelijk gebruikt. Hierdoor zijn er minder dieren nodig om de benodigde weefsels voor de verschillende testen te verzamelen.

4.3 **Verfijning**

Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het project.

De keuze voor de diersoorten is gebaseerd op het lopende en voorgenomen onderzoek binnen ons instituut. Om dit zo verfijnd mogelijk te doen zal de in het geval van training van personeel begonnen worden met alternatieve middelen, mondelinge en schriftelijke instructie, verse dode dieren en plastinaten, of film en videomateriaal. Pas wanneer getoetst is of dit begrepen is, zal onder toezicht van ervaren trainers worden begonnen met oefenen op levende dieren.

Verfijning is niet van toepassing voor het verzamelen van weefsels vanwege terminaal ongerief.

Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.

Er wordt alleen getraind onder toezicht van trainers die bekwaam zijn in het hanteren en behandelen van deze diersoorten. Waar mogelijk wordt de techniek in een terminaal experiment onder anesthesie geleerd. Daar waar nodig zal gebruik gemaakt worden van adequate anesthesie en eventueel analgesie. Nieuwe technieken zullen alleen uitgetest worden als de verwachting is dat het eventuele ongerief opweegt tegen de meerwaarde in de lopende onderzoekslijnen. Dit wordt bepaald in overleg met de IvD.

In het geval van verzamelen van weefsels is er altijd terminaal ongerief.

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum

16 februari 2018

Beoordeling achteraf

Nee

Andere opmerkingen

Er zijn 100 muizen, 100 ratten en 30 konijnen minder vergund dan dat in de NTS staan.

